

Донка Мангачева, *Синтаксис и прагматика на диалогичното единство «подкана-отговор»*, София, 2011, 232 страници

М Н Е Н И Е

на проф. дфн Иван В. Кънчев

В съответствие със задачите на изследването, монографията съдържа увод, две части, заключение, приложение и списък на библиографските източници.

Както следва да се очаква, приносите на авторката са приложение на предварително изработена теоретична и методологическа основа. Тази структурна подредба отговаря на връзката между първата и втората част на труда – два раздела, всеки от които е със съразмерени граници на своя обхват, отговарящ на поставените цели и задачи. Това обяснява защо двете части не са симетрично разположени: първата е монолитно единство от теоретични и методологически принципи, а втората част е разпределена в четири глави, за да се обхванат всички ходове на ответната реплика (на адресата) в диалогичното единство *подкана - отговор*. Тежестта на изследването е втората част. Тук е представена цялата гама от взаимоотношения между участниците в диалога и е проследено до оптимален предел на възможностите поведението на слушателя. *Това е по същество приносът на авторката*. Неините разсъждения и заключения са в пълно съответствие с теорията на Косериу за езиковата промяна (вж. *Sincronía, diacronía e historia*) и за говорната дейност (вж. *Determinación y entorno*). В своите класически трудове Косериу обръща внимание, че езикът се говори индивидуално и че говоренето не е хорова дейност, а диалог, в който водещ е говорещият, не по-малко значение за комуникацията обаче има и събеседникът, защото 'няма език, който да не се говори с друг' (*no hay lengua no hablada con otro*). Поведението на този "друг" Косериу го вижда в ролята му да придаде обществено измерение на иновацията на говорещия и по този начин да я превърне в езикова промяна. Изразена с терминологията на нашата авторка, тази съпричастност означава *съгласуване във взаимодействието* (глава I) между участниците в диалога. С изследването на диалогичното единство *подкана-отговор* теорията на речта е допълнена с останалите прояви на адресата ("несъгласуваност", "моделиране" и "комбиниране на интерактивните ходове"), с което научното познание за *слушателя* е достигнало степен на равнопоставеност с познанието за *говорещия субект*. В този смисъл

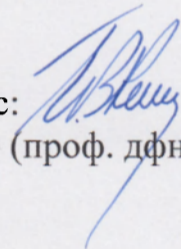
разглежданият труд се вписва в развитието и надграждането на идеи с теоретическо и приложно значение.

Препоръките относно представянето на библиографските източници и до употребата на определени термини, отправени на предварителното обсъждане, са зачетени и трудът е придобил необходимата степен на издържаност, предявявана към хабилитационна работа, включително и нейното предварително обнародване.

В заключение, следва да се има предвид и Приложения списък на публикациите, които, заедно с монографията за диалогичното единство *подкана-отговор*, дават пълно основание да се присъди на д-р Донка Мангачева академичната длъжност *доцент по съвременен португалски език*.

София, 20 юни 2012 г.

Подпис:

(проф. д-р Иван Кънчев)